

СЕКЦІЯ ДИНАМІКИ ТА МІЦНОСТІ

ОАО "Сумське НПО ім. М.В.Фрунзе" має в своєму розпорядженні особено точні та надійні балансировочні станки та разгонні стендами виробництва всесвітньо відомої фірми "Shenck". На цьому заводі випускається майже третина парку турбогенераторів, які обслуговують транспортування газу України, Росії, Казахстану та Туркменістану. Поэтому актуальність вищеописаної проблеми очевидна.

В результаті численних експериментів на ЕВМ встановлено жесткості підшипників з самоустановлюючимися колодками різних типів роторів турбокомпресорів (в залежності від частоти обертання) на основі експериментально отриманих динаміческих коефіцієнтів впливу (ДКВ), використовуючи так називані недієві частоти обертання.

С урахуванням знайдених жесткостей проведена оцінка коефіцієнтів супротивлення розглянутих типів роторів путем сопоставлення, розрахункових та експериментальних, амплітудних та фазових характеристик ДКВ в області першої критичної частоти.

Таким чином, отримані математичні моделі ряду типів роторів турбокомпресорів, дозволяючи значно зменшити процес балансування, а також проводити достовірні типичні розрахунки роторних систем подібного типу при їх проектуванні.

ВЕЙВЛЕТ-АНАЛІЗ КАК ОДИН ИЗ МЕТОДОВ ИССЛЕДОВАНИЯ СИГНАЛОВ

Сидорець А.І.

нек

При аналізі стационарних сигналів, як правило, быває достатньо застосування спектрального аналізу на основі швидкого преобразування Фурье (БПФ). Одною з основних проблем при цьому є збільшення співвідношення сигнал-шум. Традиційний спектральний аналіз не ефективен для нестационарних сигналів з временным масштабом

СЕКЦІЯ ДИНАМІКИ ТА МІЦНОСТІ

нестационарности много меньшим продолжительности подлежащей анализу реализации. Это связано с усреднением мощности колебаний при спектральном анализе (спектр мощности) по всему времени наблюдения сигнала. Решить данную проблему можно с помощью вейвлет-анализа.

Вейвлеты (wavelet) и вейвлет-преобразование – это новый способ обработки и исследования сигналов, теория которого разработана совсем недавно, с появлением быстродействующих компьютеров, так как требует большого объема вычислений. Вейвлет - в дословном переводе значит "маленькая волна". За основу, обычно, берется один из простейших графиков. Далее этот вейвлет прикладывается к сигналу (делается свертка) и в результате получается двухмерный массив амплитуд в зависимости от частоты и времени. То есть вейвлет можно считать трехмерным спектром, где по оси X - время, по оси Y - частота, а по оси Z - амплитуда гармоники с данной частотой в данный момент времени.

В работе вейвлет-анализ сигналов представлен как естественное продолжение и развития традиционных методов анализа нестационарных сигналов. Наряду с доступным изложением теоретических основ вейвлет-анализа, в статье представлены примеры его применения в практике анализа вибраций машин, изложены принципы вейвлет ориентированных методик виброакустической диагностики.

ІСПОЛЬЗОВАННІ ВЭЙВЛЕТ-АНАЛІЗА В ВІБРОДІАГНОСТИРОВАННІ РОТОРНИХ МАШИН

Холода К.Ю.

Среди методов технической диагностики особое место принадлежит методам виброакустической диагностики, ориентированной на использование информации, содержащей в колебательных процессах, сопровождающие работу машины. Для обработки вибрационных сигналов и определения технического состояния машины, идентификации дефектов и прогноза их